

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a hónap utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre közreadhat vagy megörökösre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az állam bankárja.

(K. Ö.) A magyar államnak a Rothechild-csoport, az osztrák államnak az osztrák-konzorcium szokott a bankárja lenni. Vagyis ezek a pénzcsoportok szoktak az államnak hitelezni, oly formán, hogy busás nyereség fejében átveszik az állami címleteket és csinálják a konverziókat.

Tőkeszegény országban, tehát nálunk mindenképpen igazolt az a pénzügyi és hitelpolitika, mely a nyílt piac mellőzésével tőkeerős pénzcsoportokra bizza az állami járadékok elhelyezését. Ugyanis minden állam pénzügyi szilárdsága attól függ, hogy mennyiben képes a járadék árfolyamát állandósítani. Az ország pénzügyi szilárdsága attól függ, hogy mennyiben képes a járadék árfolyamát állandósítani. Az ország pénzügyi szilárdsága tehát nemcsak a járadékárfolyam magasságában, hanem az árfolyam szilárdságában is jut kifejezésre. A folyton ingadozó árfolyam hátrányosan szokta befolyásolni az állam hitelügyi helyzetét.

Amikor tehát az államok pénzcsoportokkal egyeznek meg a járadék átvételét

illetőleg, ezek a tetemes anyagi nyereség fejében azt a kötelességet vállalják, hogy a járadék árfolyamát tartani fogják. Kötelesek tehát az általuk átvett és elhelyezett járadékot, ha az tömegesen a piacra kerül vissza vásárolni.

A tőke azonban szeret ezen kötelezettsége alól kibujni. Ezt az utóbbi időben az osztrák konzorcium meg is tette, mely nemcsak nem akadályozta meg az osztrák járadék árfolyam csökkenését, de még arról sem gondoskodott, hogy a rendelkezésére álló tőkék az állam hitelét növeljék.

Ez az indok arra birta Bilinskit, az osztrák pénzügyminisztert, hogy a most kibocsájtott 140 millió koronát a postatakarékpénztár útján fogja megszerezni. Ezt az elhatározást az osztrák pénzügyminiszterben megérlette még az a körülmény, hogy az osztrák konzorcium, hivatkozással arra, hogy az utolsó kibocsájtásnál tetemes veszteségek érték, csak úgy volt hajlandó az újabb kölcsönt átvenni, ha az állam tetemes hasznot helyezett volna kilátásba. Bilinski ezt nem akarta megtenni és az állami kölcsönt a postatakarékpénztár kapta meg.

Emiatt azonban nagy a felháborodás az osztrák pénzügyi körökben. Lehetetlennek tartották, hogy ők elessenek attól az egypár milliócskától, melyet már a zsebükben gondoltak. De hát egy világos fej és energikus akarat mindent tehet. A haszontól elestek és most kigyótbékát kiáltanak az állami járadék kibocsájtás erre az új módjára.

Azt mondják, a postatakarékpénztár nem arra való, hogy állami járadékoknak piacot teremtsen és nem is alkalmas arra, hogy a nála elhelyezett pénzekkel járadékot vásároljon, ha azt az árfolyam biztosítás úgy kívánja.

Nekünk azonban más a nézetünk. Bilinski előtt is hihetőleg nem az az eszme lebegett, hogy a járadék kibocsájtásnál egyszer és mindenkorra szakítson az osztrák konzorciummal. Ami el fog válni akkor; ha a 300—400 millió korona emisszióra kerül a sor. Bilinski csak azt akarta, hogy a postatakarékpénztár szervezete az eddigi módnál hatályosabban vonassék be az állami hitelügylet lebonyolításába. Ezért próbálkozik eleinte egy aránylag csekélyebb összeg elhelyezésével.

Modern butorok ■ LUKÁCS NÁNOR-nál Rákóci-ut 8. sz. ■

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Mater peccatorum.*

A fájdalmak fehér szép asszonyát,
A könnyes arcot, a bus remegőt,
Láttam a Madonna előtt,
Lelkét a bűnnek vádjá tépte.

S a szüzanya a nagykegyelmű,
Hosszu fehérű köntösebe
Fiát könyezve kérve kérte
A bűnét bánó Magdolnáért.

Sebestyén Gyula.

Néhány szó a világ végéről.

A folyó 1910. esztendő nagy fontossága a csillagászat szempontjából. Ez esztendőben tűnik fel újra a Halley féle üstökös, melynek

* Az elhunyt poeta hátrahagyott verseiből.

utja minden 75 esztendőben találkozik földünk pályájával. Tudós és tudatlan, csillagász és e tudományban kevésbé járatos egyén egyaránt érdeklődéssel várja a ritkán látható, különös égi vándort. A csillagászok számos fontos kérdésnek megoldását várják e fényes égi kalandozótól, de nem egy embertársunk lelkében fel-fel tűnik az aggó kérdés: nem lesz-e komolyabb következménye a föld és az üstökös találkozásának? A csillagászat most ugyan megnyugtató választ ad, hiszen midőn a két égitest egymáshoz legközelebb lesz, akkor is mintegy 10 millió mérföld fogja azokat egymástól elválasztani, de mégsem szabadulhatunk attól a kérdéstől: nem fogja-e valamikor ily égi vándor minden földi életnek végét okozni?

Az emberiség képzelete nem egyszer kötötte már össze a világ végét az üstökösökkel, ez utóbbiakban különben is rendszeresen nagyobb csapásoknak, háborúknak, dögvésznek előjeleit látták. Az üstökösök rejtélyes életét és a világ végének sejtélyes kérdését nem volt nehéz összekötni, annyival is inkább, mivel maga a

biblia is, midőn a világ végéről beszél, bizonyos égi előjeleket emleget.

Önkéntelenül is felmerül a kérdés: tudhatunk-e valami bizonyosat arról, hogy mikor és miként fog beállni a világ vége?

Minden sejtélyes dolog izgatja az elméket és fel szokta idézni a kíváncsiságot; mennyivel inkább tehát a világ végének kérdése!

1. Ha átlapozzuk a világirodalom nevezetesebb műveit, a legrégebbi népeknél is megtaláljuk már a világ végének kérdését. A perzsa Zend Avesta, főleg ennek *Bahman Fasht* nevű része szól a világ végéről, mely tűz által fog beállni. A görög bölcsélet, nevezetesen a stoa philosophiája is tűz által várta a világ végét. A zsidók szentiratai, főleg a próféták művei számos esetben beszélnek a jelen világrend befejezéséről és ezen tanokat a kereszténység is magáévá tette.

Volt idő, midőn az emberiség a világ végét igen közelállónak gondolta. A babylon fel-fogás szerint a világ korszakainak tartamát ki lehet számítani s a Krisztus-korabeli zsidóság és még inkább a Talmud telfogása az egész

KOBRÁK cipő-különlegességek Fuchs Miklósnál,

== Nagyvárad, Szent László-tér 1. ==

== Telefon: 847. szám. ==

És ezt igen helyesen tette. Mert a postatakarékpénztár egyik hivatása, hogy az állami járadékoknak piacot szerezzen. Egyik bevallott üzletága az értékpapír üzlet. Amikor tehát a postatakarékpénztár ezzel az összeggel a járadékpiacot megterheli, nem vállalkozik veszélyes kísérletre. Egyrészt azért nem, mivel üzletfeleit a bankok szokásos eljárásával járadékpapírok vásárlására ráveheti és mivel másodszer a siker biztosítása érdekében összeköttetésbe léphet néhány pénzintézettel. Előnye azonban ezen járadék kibocsájtásnak mindenesetre az, hogy a pénzcsoportok hatalmát a járadékpiacra megtörjük. Mert habár 140 millió korona nem nagy összeg az államhiteléletben, lehet vele a járadékpiacra operálni, annál inkább, mivel a postatakarékpénztár a hazai tőke gyűjtőmedencéje.

Bilinski eljárása mindenesetre utánzásra méltó példa lehet nekünk.

A királyi kézirat hatása.

A lapunkban már tegnap közölt királyi kéziratnak a hivatalos lapban való megjelenése képezi az új politikai alakulás kiindulási pontját.

A politikai világban feltűnést kelt a kéziratnak minden kommentár és indokolás mellőzésével, rideg formalitással megszövegezett tartalma. Azt híresztelték ugyanis, hogy a korona valamely igazoló vagy mentegető deklarációval fog a Khuen-Héderváry-kormány segítségére sietni. Ilyesmirel azonban szó sincs a kéziratban, pusztán csak annyi, hogy a király nem fogadja el a kormány lemondását és várja a parlament feloszlátása iránt további előterjesztéseit.

Khuen-Héderváry gróf ezt biztos alapnak

tekinti és beköltözött a miniszterelnöki palotába. De egyuttal megkezdte ujabban a tárgyalásokat *Andrássyval* és *Tiszával* a pártalakítás iránt, melynek neve legújabb hír szerint *nemzeti polgári párt* esz.

Az ellenzék is megkezdte. Pestmegye hétfőn kimondja a nemzeti ellenállást s felhívja erre a többi törvényhatóságokat is.

Politikai híreink a következők:

Khuen, Tisza és Andrássy.

Gróf Khuen számít arra, hogy a királyi kézirat ismét összehozza őt gróf Andrássy Gyulával, míg Tisza Istvánról biztosra veszi, hogy továbbra is támogatja. Khuen még ma érintkezésbe lép gróf Tisza Istvánnal, akinek az lesz az első feladata, hogy Andrássynál közvetítő legyen. Ők hárman fogják megcsinálni a hatvanhetes új pártot, amelynek legújabb nemzeti polgári párt nevet akar adni. Ha az alkotmánypárt és a Nemzeti Társaskörben eltemetett régi szabadelvűek ilyen módon fuzionálnak, akkor kezdi meg Khuen az ország preparálását. Akkor kerül sorra az államtitkárok és főispánok kinevezése, sőt abban is bizakodik, hogy még csonka kabinetjét is ki fogja tudni egészíteni.

Andrássy Tiszánál.

Gróf Tisza István ma reggel geszti birtokáról állandó tartózkodásra Budapestre érkezett. Délelőtt tíz órakor meglátogatta őt gróf Andrássy Gyula, akivel egy óránál tovább tárgyalt. Ez a tanácskozás volt a bevezetése azoknak a tárgyalásoknak, amelyek a Khuen-párt megalakítását célozzák.

A horvát bán lemondott.

Rauch Pál horvát bán ma reggel *Khuen* meghívására Budapestre érkezett és délelőtt hosszasan tanácskozott a miniszterelnökkel. A tanácskozáson a bán bejelentette lemondását, amit a miniszterelnök, aki ezt kívánta, természetesen tudomásul is vett. Báró *Rauch* előreláthatóan még ma délután Bécsbe utazik, s

holnap a királynak kihallgatáson adja át a lemondást. Budapestre érkezett ma reggel *Cuvaj* bánhelyettes is.

Pestmegye ellenállása.

Nagy feltűnést keltett a politikai világban *Pestvármegye* tisztikarának az a határozata, amelylyel egyhanguan a *nemzeti ellenállás mellett foglalt állást*. *Pestvármegye* törvényhatósága már a múlt ellenállás befejezése után, amikor a 65-ös jóléti bizottság beterjesztette zárójelentését, kimondta, hogy ezt a bizottságot fönntartja, hogy szükség esetében azonnal megkezdhesse ismét működését.

Hétfőn február 7-én, rendkívüli közgyűlést tart *Pestmegye* törvényhatósága, amelynek napirendjén szerepel a *Khuen-kormány* kinevezéséről szóló leirat is. Az ezzel szemben tanúsítandó magatartását a jóléti bizottság vasárnap délután tartandó ülésén fogja megállapítani és a hétfői közgyűlés kétségtelenül el fogja fogadni a teendő határozati javaslatokat. A jóléti bizottság ülésén pedig a hazafias megyei tisztikar múlt vasárnapi értekezletén elfoglalt álláspontjának megfelelően *F. Szabó Géza* első aljegyző, tb. főjegyző fogja megtenni javaslatait.

Ezek szerint *Pest vármegye* ki fogja mondani, hogy a *Khuen-kormány* iránt *bizalmatlansággal* viseltetik, hogy a képviselőház határozatának megfelelően az alkotmány ellenes kormánynyal szemben a *nemzeti ellenállás álláspontjára helyezkedik*. Ebben a határozatban *Pest vármegye* fel fogja szállítani *közigazgatási bíróságot, valamint a miniszteriumok tisztviselőit*, hogy csatlakozzanak az alkotmányvédők táborához. Kétségtelen, hogy ez a felszólítás, amelyet az ország első vármegyéje intéz a többi törvényhatóságokhoz és az állami tisztviselőkhöz, rendkívüli hatással lesz.

A főváros és a nemzeti ellenállás.

A főváros kerületeinek bizalmi férfiai, akik az ugynevezett 36-os kerületközi bizottságok

világ korát 6000 esztendőre tette, mert Isten a világot 6 nap alatt teremtette. Azt hitték, 2000 év folyt le a mózesi törvény megadásá előtt, 2000 év a törvény kora és 2000 év, lesz a Messiás időszaka. A jelen világrendet *ólam hazze*, a jövőt pedig *ólam habba* névvel illeték. Ez időszámítás merőben önkényes ugyan, de igen mélyen belevésődött a zsidóság lelkébe, olyannyira, hogy keresztény írók is átvették. Így az első keresztény századból való Barnabás apostol nevét viselő, de nem tőle származó levél is hatezer évre teszi a világ korát, mely után eljő az ítélet. A II. században élő szt. Jusztin vértanu és szt. Irén lyoni püspök szintén 6000 évet számítottak a jelen világ korára, mely után itt a földön eljő Jézusnak ezer éves országa. Sőt volt már szent Pál apostol korában, tehát már Kr. u. az 50-60 as években is oly áramlat, mely azt hitté, hogy a világ vége oly közel van, hogy az akkor élő emberek meg fogják élni. Ez a tévedés főleg Thesszalonikában, a ma is szerepet játszó Szalonikiben ütötte fel fejét. Szent Pál két levelében is vigasztalja, bátorítja hibeit, hogy ne fél-

jenek, a világ vége még nincs közel. De az előbb említett vélemény, hogy a világ kora mindössze 6000 esztendőre fog terjedni, még igen sokáig fentartotta magát s Kr. u. 500 körül komolyan várták a végromlást. E tévedésre az ó szövegségi szentírás görög fordításának hibás magyarázata adott alkalmat. Ez ugyanis az ószövetség korát mintegy 5500 esztendőre teszi, már pedig a világ korát 6000 esztendőnek gondolták. A következmények megmutatták, hogy a félelem alaptalan volt; az 500 év régen elmúlt már, azóta újabb 1400 esztendő telt el s a világ még mindig áll. Különben az Ődöritő világosan megmondta, hogy ember nem tudhatja, ő sem akarja kinyilatkoztatni, mikor lesz a világ vége.

2. Kérdés azonban, lesznek-e bizonyos fizikai előjelek, melyekből a világ végére következtetni lehetne.

Már az apostolok megkérdézték Jézust, mik lesznek az előjelei második eljövételének (Mt. 24.), különböző rettenetes égi tüntetéseket sorol fel: a nap elsötétedik, a hold nem ad világosságot, a csillagok lehullanak, az egek

erői megindulnak; a földön rettenetes állapotok lesznek s az égi tüntemények miatt rettenetes lesz a félelem.

Vajjon szószerint kell-e vennünk az ilyen és hasonló kifejezéseket?

A zsidó nyelvjárásnak ismeretével e kérdésre igazán felelünk. Az említett és hasonló kifejezések nagy égi tünteményeket, *elcni csapásokat* jelentenek, de semmi sem kényszerít, hogy azokat szószerint értsük. Nem egyszer beszélünk mi is *égszakadásról* és senki sem veszi e kifejezést szó szerint. Állításunkat fényesen igazolják az evangéliumokkal egykor, sőt azokat megelőző iratok. Így a Sibyllák III. könyvében ugyanilyen kifejezések után halljuk, hogy mindezek után még — nagy marhavész is jön. Ugynevezett apokalyptikus közhelyek ezek, szokásos kifejezések nagy elemi csapások rajzolására.

Láthatjuk tehát, hogy a biblia, mely első sorban vallási igazságokra és nem természet-tudományra akar tanítani, sem azt nem mondja meg, mikor lesz a világ vége, sem arra nem

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

alkotják, ma délelőtt értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték a nemzeti ellenállás kérdését. *Platthy György*, a szabad polgári párt vezére, ugyanis bejelentette, hogy a csütörtöki városi közgyűlésen, a mikor a tanács beteszti a kormánykinevezését bejelentő leiratókat, indítványt akar tenni, hogy nemzeti ellenállást. A kérdésben még nem tudtak megegyezésre jutni.

Az öreg katonákat visszatartják.

Bécsből jelentik: A hadügyminiszter arra való tekintettel, hogy Magyarországon a szokásos időszakban nem sorozhat, elrendelte, hogy az 1908-ban sorozott korosztály 1912 évi december 31-ig bentartassék, a ki nem képzett póttartalékosok 1910 évi októberben behívásának s kiképzetésük után szolgálatban tartassanak, hogy a decemberben szabadságolándókat pótolják. Az októberben kiszolgált katonák szabadságolása tehát csak december 31-én veszi majd kezdetét.

Tisza állásfoglalása.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják, hogy gróf Tisza István milyen álláspontot foglal el Héderváryval szemben a bizalmatlanság és a feloszlatás után. Jól értesült körökben úgy nyilatkoztak, hogy gróf Tisza álláspontja ugyanaz marad, mint eddig volt és Héderváry mellett sikra fog szállani.

A Bmke igazgatósági ülése.

A *Biharmegyei Magyar Közművelődési Egyesület* igazgatósága tegnap tartotta meg az évi első ülését az igazgatósági tagok szép számu érdeklődése mellett.

Az ülésen jelen voltak: *Lukács Géza* elnöke alatt *Fetszer Antal*, *Molnár Géza*, özv. *Személyi Kálmán*, *Grunwald Henrikné*, *Száhlender Károly*, dr. *Várady Zsigmond*, *Weingärtner Andor*, *Vasady Lajos*, dr. *Krüger Ala-*

dár, dr. *Fráter Pál*, *Kiss Endre*, *Farkas István*, *Löwenstein Zsigmond*, *Gábel Jakab*, *Kaczián Kálmár*, *Tyll János*.

Az ülés első tárgya volt *Glac Antal* főispán lemondása erre vonatkozólag az igazgatóság úgy határozott, hogy a lemondást nem veszi tudomásul és felkéri *Glac Antalt*, hogy tovább is maradjon meg az egyesület élén.

Második tárgy volt az elnökség jelentése E jelentésben beszámolt a Bmke az eddigi működéséről s ugyancsak a jelentés keretében terjesztették elő a Bmke működési programját. Hatalmas program és minden része olyan természetű, hogy azok szükségét a vármegye népe nagyon is érzi. Oly nagy méretű minden osztály munkaköre és a maga elé tűzött célok, hogy azok megvalósítása az egész vármegyét képes úgy anyagilag, mint kulturailag tökéletesen átalakítani. Némi kétségek is merültek fel ez irányban, hogy vajjon az egyesület képes lesz-e azokat megvalósítani.

Tekintettel arra, hogy az egyesület egyszerre nem képes a programnak minden pontját megvalósítani illetve a megvalósítás munkálatait megkezdeni az igazgatóság úgy határozott, hogy a programot az osztályok elnökeinek kiadja azzal a felhívással, hogy azokból jelöljék meg azt a pontot, melynek megvalósítását első sorban óhajtja.

Igen érdekes és a legnagyobb jelentőséggel bír az osztályok programjaiból a háziipar termelő és értékesítő szövetkezet. Ebben az ügyben az igazgatóság a földmivelésügyi miniszterium támogatását és tanácsát kéri ki e végből *Keller Gyula* háziipari főfelügyelőt egy Nagyváradon tartandó értekezletre a Bmke igazgatósági tagjai közül *Lukács Gézát*, *Huzella Gyulát*, dr. *Krüger Aladárt* és *Tyll Jánost* küldi ki.

A belényesi munkásgimnázium támogatás iránti kérelmét egyelőre levette napirendről az igazgatóság és azt a népmivelési osztály elnö-

kének adják ki, hogy a költségvetésben felveendő ily célú összegből teljesítsék a kérelmet.

A költségvetést egyelőre levette az igazgatóság a tárgysorozatáról és kimondotta, hogy legközelebb ebben az ügyben össze fog ülni és ekkor véglegesen megállapítja a költségvetés tételeit.

Az alapszabályok kinyomatása felett határozott végül az igazgatóság, mire az ülés 7 órakor véget ért.

Kirabolt ékszerész üzlet.

Vakmerő rablás zavarta meg tegnap éjjel Nagyvárad vagyombiztonságát. A város egyik legforgalmasabb utcáján, a város központján kiraboltak egy ékszerész boltot s az összes arany és ezüst árukat, mintegy 50—60 ezer korona értékben elvitték.

A rablást vakmerő módon vitték keresztül. A háztetőn át jutottak be az épület padlására s a mennyezet felbontása után jutottak be az üzletbe.

Ugy látszik, előre el voltak készülve arra is, hogy megzavarják esetleg őket, mert elég zajjal dolgoztak, de a házban lakók nem mertek ki menni az udvarra, dacára, hogy ballották a zajt.

A rendőrség megindította a nyomozást, de eddig eredmény nélkül. Mikor a rendőrség a kirabolt üzletben a vizsgálatot teljesítette, *Polacsek Zsigmond*, a kirabolt üzlet tulajdonosa elájult. Különböző nagy könnyelműsége mutat, hogy az ékszerek szabadon voltak az üzletben, ahelyett, hogy legalább az értékesebb darabokat *Weirtheim* szekrénybe helyezték volna el es-ténként, mint azt a többi ékszerészek teszik. Biztosítva sem volt semmi.

A vakmerő rablásról különben a rendőrség a következő adatokat közli:

Kellemetlen meglepetés érte tegnap reggel *Pollatsek Zsigmond* ékszerész és aranyművest. Mint rendszer, fia *Sándor* ment tegnap reggel fél 8 órakor a Zöldfa-utca 3. sz. alatt levő ékszerész üzletet kinyitni.

Amint az üzlet ajtaját kinyitotta, megdöbbenéssel vette észre, hogy az üzlet padlóján egy csomó törmelék, tégladarabok, nád és kőporhulladék továbbá egy csomó üres ékszerdoboz hever. Amint jobban körülnézett az üzletben, észrevette, hogy az üzlet mennyezetén egy nagy nyílás tátong.

A megijedt fiú becsukta az üzletet s hazaszaladt édesatyjáért Szacsway-u. 26. sz. a lakására.

Pollatsek e hír vétele után nyomban az üzletbe sietett s megrémülve konstataulta, hogy az üzletének összes arany és ezüst holmija, körülbelül 50.000 korona értékben, hiányzik. Meglepetéséből magához térve körülbelül 8 órakor értesítette a rendőrséget a nagy betörésről.

A helyszínre gyorsan kiment *Eleméry Ferenc* tb. főkapitány, *Dienes* és *Vass* detektívek kíséretében s azonnal hozzáfogott a nyomozás megkezdéséhez.

A nyomozás során megállapította a rendőrség, hogy a tettesek körülbelül este 10 órakor fogtak hozzá nehéz munkájukhoz. A tettesek a kaput vagy nyitva találták, vagy pedig álkulccsal hatoltak be az udvarra, ahol a kapubejárat benső ajtaját kinyitva, annak kilincsére s aztán annak tetejére felbágyva felmászta az alacsony földszinti épület tetejére, ahol az utcai és az udvari épületek találkozásánál a tető

ad pontos kimerítő választ, hogy milyen fizikai előjelek fogják megelőzni a világ végét.

3. Mit szól azonban a fizikai tudomány a világegyetem végéről?

Kétféle véleménnyel találkozunk. A kérdés megoldása ugyanis attól függ, hogy a világ vége lassan, vagy hirtelen, bizonyos katasztrófa folytán fog-e beállni? Ha külső hatás, pl. valamely üstökös nem zavarja meg a föld életét, a földi élet vége az *entropia* elve alapján a teljes megfagyás lesz. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a hőt sohasem lehet vele teljesen egyenlő értékű munkává átalakítani, hanem annak nagy része kisugárzik a világűrbe, hol a számítások szerint abszolút hideg van, ami megfelel — 273° Celsiusnak. Ennek folytán úgy a föld, mint a többi égi test egyre veszít melegéből és e folyamatnak természetesen vége csak az lehet, hogy idővel, — millió és millió esztendő múlva, mindenütt a világűrben egyenlő lesz a hőmérséklet és ennek folytán megszűnik minden mozgás, minden élet. A föld tehát megfagyása felé halad, de oly idő-arányokban, melyek előtt minden emberi származás eltörpül.

Lehetséges azonban a másik eset, hogy a föld pályáján valamikor üstökösrel fog találkozni. A csillagászat állítása szerint földünk pályája évenként számtalan üstökös pályáját metszi. Míg a tenik már most azon esetben, ha földünk és az üstökös útja ugyanazon időben kerülnék a pályák metszéspontjára?

A tüzes fantáziájú *Fam* aion már régebben leírta, hogyan képes el a világ végét. De még a leghidegebb vértől a legmelegebb tűzbe is gondolatra *Newcomb* professzor így festi a föld és üstökös találkozásának pillanát: »A legelső pillanatban, midőn az izzó anyag a föld légkörébe kerül, az egész égbol-

tot oly vakító világosság árasztja el, mintha csak ezer nap egyszerre világítana, amely óriási fénytől a szem azonnal megvakulna, s a keletkező hőség azonnal megolvasztaná a legerősebb sziklát is. Mindez csak pár pillanatig tartana, amíg az izzó tömeg a föld légkörén áthalad, mert a következő pillanatban az egész föld felszíne egy izzó és gőzölgő tüzes tömeggé változnék át.«

»Vagy tegyük fel, ami inkább valószínű volna, — így beszél egy másik angol, *Andrews*, — hogy egy üstökös csak éppen a föld közelében rohanna el; mi történnék akkor? A *Halley*-féle üstökös átmérője körülbelül 350 000 mértföld, — mi ehhez képest a földnek 12 000 kilométeres átmérője — és sebessége naponként 2 millió mértföld. A tőle létrehozott vonzó erő ós hőség tehát óriási. Mondjuk, hogy körülbelül 10 percig tartana, míg elvonulna az égboltozaton, de ezen tíz perc alatt az a földterület, amely fölött elvonul, óriási égő tüztömmeggé válnék, a tenger pedig kiemelkednék a felhőkig, ugyszintén a fák, épületek, városok roncsai is a levegőbe sodortatának. Amint az üstökös tovább vonulna, a tenger óriási víztömege rázudalna az égő földre, és azonnal vízborítva be mindent.« (Zászlónk ifj. lap, 1910. jan. száma.)

Nem okoz-e most zavart a föld életében a *Halley* fele üstökös? A tudósok azt mondják: ez egyszer nem. Nos, ha így áll a dolog, nyugodtan lehetünk, mert azt az időt, midőn ez üstökös 75 év múlva újra visszatér, közülünk senki sem fogja már valaki mérni.

Dr. **Pataky Arnold.**

cserepeket tartó léceket elvágják, az így támadt lyukon a padlásra leereszkedtek.

A padlásra a betörők, akik valószínűleg ketten vagy hárman lehettek, a mennyezet közepén végigfutó körülbelül 26—28 cm. széles gerendát, amelynek a vége már korhadni kezdett, egy vaskapocs és egy, a fedélszékből kiszakított gerendadarabbal kiemelték és alátámasztották.

A gerenda alatt levő mennyezetnádat kivágták s a padlásra talált ruhaszállító kötél segítségével az üzletbe leereszkedtek. Távozásuk alkalmával a betörők kötélen visszamásztak a padlásra, azonban most nem a tetőn keresztül menekültek el, hanem végig mentek Kertész Sándor háztulajdonos udvari lakásának padlásán. A padlás lejárójáról, amely alul nevezett lakásába vezet, de a padlás ajtajánál egy darabon nyitott, szinte köél segítségével az udvarra jutottak, ahonnan a kapun keresztül eltávoztak.

A házbeliek közül Kertész Sándor és családja 10—11 óra közben tényleg hallottak zajt a padlásra, azonban az udvarra nem mentek ki, mert Kertész felesége, félve a betörőktől sem férjét, sem cselédjét ki nem engedte.

A cseléd ugyan később ki ment az udvarra, el is ment a kapubejárat belső ajtajáig s ott megtalálta az eresz csatorna egy darabját a földre esve, amely a betörők felmászása alkalmával eshetett le, de nem vett észre semmi egyebet s visszament a lakásba.

A rendőrség két ismeretlen egyént gyanúsít, akiknek személyleírása: mindkettő körülbelül 160 cm. magas. 18—20 év körüli fiatalember, az egyik szőke haja, barna őszi felöltőt, barna nadrágot, zöld plüss kalapot visel, a másik hosszukás arcú, fekete haja, fekete téli kabátot, fekete nadrágot és fekete kalapot viselt s ez utóbbinál meglehetősen nagy kizitáskas volt, amelyben valószínűleg a lopott aranynevetek vitte. Mindkét gyanúsított állítólag az éjjel 3 óra után Kolozsvár-felé menő személyvonatra szállt fel a velencei állomáson.

A rendőrkapitányi hivatal a nagy betörésről táviratilag értesítette a budapesti s a környékbeli vidéki városok rendőrhatalmait.

Megnehezíti a nyomozást az, hogy a betörők a hátrahagyott vaskapocs kivételével csupán egy pár, az üzletből elvitt gyűrűt hagytak a helyszínen, amelyek mászás közben eshettek ki a zsebeikből s különösen megnehezíti a nyomozást az, hogy a betörők távozása alkalmával lehullott törmelékéből felszálló por minden nyomot megsemmisített. A rendőrség ez ügyben a legszélesebb körű nyomozást folytatja.

Pollatsek Zsigmond állítása szerint a betörők elvittek 100 drb. brillians és gyémánt gyűrűt, 16000 kor. értékben, 15 pár brillians fülbevalót ezüstbe foglalva, csüngővel 3—3 ékkövel 3000 korona értékben, 15 pár gyémánt fülbevalót 1500 korona értékben, 200 drb. női aranygyűrűt 2000 kor. értékben, 40 drb. női arany órát, 3400 korona értékben, 15 drb. férfi arany órát 1600 kor. értékben, 20 drb. férfi nyakkendő-tűt gyémánt köveivel 400 kor. értékben, 15 drb. hosszú női nyakláncot 1500 kor. értékben, 15 drb. férfi arany láncot 1200 kor. értékben, 40 drb. különböző arany karsattot 3200 kor. értékben, 150 drb. vegyes arany medalliont 2000 korona értékben, 300 pár közönséges női fülbevalót 4000 kor. értékben, 40 drb. brosstűt 400 kor. értékben, 2

drb. ezüst cigaretta tárcát 80 kor. értékben, 10 pár korál fülbevalót 500 kor. értékben.

Pollatsek Zsigmond a betörők munkáját maga megkönyvitette annyiban, hogy a kirakatból az ékszereket nem rakta be a Wertheim-szekrénybe. Állítása szerint máskor rendszerint értékeesebb aranydolgokat szokta zárni, azonban tegnap, hogy hetivásár volt, annyira el volt foglalva, hogy erre nem ért rá.

Pollatsek Zsigmond üzlete betöréses lopás ellen nem volt biztosítva.

UJDONSÁGOK.

A villamos telep »reformja.«

A napokban megemlékeztünk arról a tervről, hogy a városi villamosmű felügyelő bizottságának zárt ülésében a villamos telep reformjára vonatkozólag olyan indítványt tárgyaltak, miszerint egyik helyi pénzintézet főkönyvelőjét alkalmazták a villamos telepen évi 10000 korona dotációval, akinek még nyugdíj jogosultságát is biztosítaná a város visszamezőleg.

Ez a »reform« az egész városban megütközést keltett s ennek kapcsán azt is kifogásolták, hogy a felügyelő bizottság zárt üléseit tart s ezzel a legfontosabb kérdéseket elvonja a nyilvánosság elől.

Tegnap ismét ülést tartott a felügyelő bizottság, amelyen már elejtették a 10000 koronás állás szervezését, amelyet a bizottság tagjai sem helyeseltek. Szóba került a zárt ülések ügye s a bizottság erre vonatkozó határozatát továbbra is fentartotta, azonban belátta, hogy a nyilvánosságnak s ez uton a nagy közönségnek is van valami köze az általa létesített villamostelephez s éppen ezért megbízták a telep igazgatóságát, hogy az ülésekről jelentést adjon a lapoknak.

A tegnapi ülésről meg is kaptuk a kommunikét, amely a következő: A városi villamosmű felügyelő bizottsága tegnap, február 1-én tartott ülésén elhatározta:

1. A felügyelő bizottság ülései továbbra is zártak maradnak, ellenben az igazgatót megbízták, hogy az összes lapoknak kommunikét adjon le minden ülésről;

2. egy főkönyvezeti állás fog rendszeresíteni és csak ennek kinevezése s illetve meghallgatása után fog a többi rendszeresítendő tisztviselő kinevezése iránt intézkedés tétetni, addig a szabályrendelet kidolgozása függőben marad.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **Gyertyaszentelő Boldogasszony.** Ma, szerdán annak az emlékét ünnepli a katolikus egyház, mikor a gyermek Jézust születése után negyven napra Mária felvitte a jeruzsálemi templomba, hogy Mózes törvényei szerint az Urnak bemutassa. Az öreg Simeon felismerte a kisdobban a Megváltót, akit karjaira véve, hálát adott az Istennek, hogy láthatták szemei a Messiást. Az egyház e napon gyertyát szentel. A plébánia templomokból körmenetben vonulnak ki a hivatás s utánna ünnepléses szent misét tartanak. A néphagyományok szerint a medve e napon kijön barlangjából s ha napos időt talál, vissza megy a barlangjába, mert még erős tél lesz ezután; míg ha boros az idő, vége a télnek. Na bizony, az idén a medve talán még be sem rendezte téli hajlékát, mert eddig nem fázott a bunduja, nem volt tél.

* **A jogügyi bizottság ülése.** A jogügyi bizottság a Bottó-féle főziskola és a cselédügy tárgyában f. hó 3 án, csütörtökön d. u. 4 órakor folytatólagos ülést tart. Dr. Thury László, főügyész.

* **Vetítő estély az olasz festészetéről.** Nagy érdeklődéssel és élvezettel hallgatta végig a Kath. kör vetítő estélyeinek közönsége tegnap dr. Nemethy Gyulának pompás művészettörténeti előadását a quatro és cinque cento festőművészet Boticelli, Leonardo da Vinci, Tizian és Correggio-nak művészetéről, bemutatva szép reprodukciókban azoknak főbb alkotásait. Kiterjeszkedett azok életrajzára, művészi irányuknak jellemzésére és ismertette az egyes képek művészi szépségeit. Olyan előadás volt, amilyennél különben a fővárosban is alig produkálnak. Jövő kedden Versailles kerületi pompás színes képekben, majd a Versaillesi park és vízijáték mozgóképben, végül — farsang utolsó napja lévén, két érdekes zenei szám tejezi be az előadást.

* **A katolikus tanárok közgyűlése.** A katolikus középiskolák tanári egyesülete tegnap tartotta meg közgyűlésének első napját Budapesten a Szent István helységében. A közgyűlésen Juskovics beszercebányai főigazgató elnökölt a tagok nagyszámu érdeklődése mellett.

* **Wenckheim gróf a szegényeknek.** Gyuláról érkezett hír szerint gróf Wenckheim Frigyes és neje Békésvármegye szegényei részére jelentékeny alapítványokat tettek. Igy Békés község részére 40,000, Ujkigyósnak 20,000, Békés Sámsonnak, Pusztaföldárnak, Tótkomlósnak 5000—5000, Doboznak és Gyula városának 4000—4000 koronát juttattak oly feltétellel, hogy annak kamatait évenként a község szegényei között osszák szét.

* **Lemondott a szegényügyi bizottság elnökségéről.** Darvassy Lajos katonai tanácsnok betegeskedése miatt hosszabb szabadságra ment Délvidékre. Tudvalevőleg Darvassy Lajos tanácsnok, mint a szegényügyi rendezése tárgyában kiküldött bizottság elnöke működött ezen nehéz kérdés megoldásában. Most írásban tett jelentést a polgármesternek, hogy a szegényügyi bizottság elnökségéről lemond, nehogy hosszabb távolléte miatt a fontos ügy halasztást szenvedjen.

* **Halálozás** Ungváry Imréné szül. Pesti Katalin élete 75 évében Hegyközkovácsiban elhunyt. Temetése holnap, február 3 án délután 2 órakor lesz Hegyközkovácsiban.

* **Ellopott színházi függönyök.** Balla Imre színházi felügyelő panaszt tett, hogy a Rédey-kerti nyári színpadon nyolc darab két méter 20 cm. hosszú piros halinából való függönnyt ismeretlen tettes ellopott. A tettes a színpad ajtaját átkulcsal nyitotta ki s úgy hatolt be a színházba. A lopásra úgy jöttek rá, hogy a hadapródiskola előtt szolgálatot teljesítő őrszem vizsgálta alkalmával a nyári színpad ajtaját nyitva találta. A rendőrség az eljárást folytatja.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérmű cikkében REICHARD ÁRUHÁZA cégnél szerzi be, hol legdivatosabb kalapok és divatcikkek kaphatók.

* **Hangverseny a Pannoniában.** A Pannonia kávéház új bérletje Haraszthy Károly

ismét tanujelét adja annak, hogy a közönség szórakozását szíven viseli. Ma és a következő napokon ugyanis a kávéházban Földváry Márkus, a híres budapesti primás fog hangversenyezni teljes zenekarával. A hangverseny bizonyára méltó fogadtatásra is talál.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében február hó 1., 2., 3. és 4-én a következő érdekes mozgókép-ujdonosságok lesznek bemutatva: 1. Megköthetetlen tolvaj. 2. Fucino folyam vidéke. 3. XIII-ik Lajos. 4. Pöstyén. 5. Tengeri só feldolgozása. 6. Matróz majma. 7. Nagymama szemétye. 8. Gyermekjátékszer. — *Belépti díj nincs.* — Kezdetek este 9 órakor. — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* kávéháztulajdonos.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámháritókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 556.*

x **A természet** óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A »Scott-féle Emulsió« formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfejjel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a »Scott-féle Emulsió«-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a »Scott-féle Emulsió«-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

x **Uj fogtechnikai laboratórium.** 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 12 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szápadlás nélkül, izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11. szám.

L á z

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle emulsió

azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Görög-török háború.

London, febr. 1. A Daily Telegraphnak jelentik Pétervárról: Az orosz kormány és a többi hatalmak törekvése most arra irányul, hogy egy esetleges görög-török háborút elhárítsanak. Hiv szerint praktikus rendszabályokat terveznek Görögország és Kréta ellen, sőt a sziget és Görögország okkupációjáról és Kréta blokádjáról van szó. Attól tartanak ugyanis hogy Kréta mégis fog követeket választani a görög nemzetgyűlésbe, amit épp oly kevésbé fognak tudni megakadályozni, mint ahogy a hatalmak eddig nem tudták elérni azt, hogy az autonóm kormány a krétaiak dacos passzív rezisztenciájával szemben boldoguljon. A katasztrófát siettetné, ha Görögország nem látná be a helyzet nehézségeit. A hatalmak azonban el vannak határozva, hogy tanácsadás helyett drasztikus akciót kezdenek, mert jól tudják, hogy már eddig is beavatkoztak Görögország ügyeibe. A pétervári irányadó személyiségek jól tudják, hogy a közeli Kelet problémája mily veszedelmessé válhatik a békére. Tapasztalt diplomaták ezért a védőhatalmak felelősségét a további akcióért meg akarják osztani Középeurópa többi hatalmaival.

Berlin, febr. 1. Itteni kormánykörökben egy az athéni kormányhoz intézett jegyzék terével foglalkoznak, amelyben a védőhatalmak komolyan figyelmeztetik a görög kormányt mostani eljárásának következményeire. A jegyzékben egytuttal közölni fogják, hogy a jelenlegi körülmények között Görögország semmiféle hitelre sem számíthat, sem Franciaország, sem pedig Anglia részéről.

Szofia, febr. 1. Két nap óta Törökországból riasztó hírek érkeznek, a második és harmadik hadtesthez behívták a redif csapatokat. Drinápolyba több hadiszemléte szállítmányt küldöttek és a bolgár határnál katonai készülődésről érkezik hír. A drinápolyi hadtestparancsnok tisztjei körében hír szerint harcias beszédet mondott Bulgária ellen. A hírek nagy hatást tesznek a közvéleményre és egy török-bolgár háború lehetőségéről is beszélnek. Ezekkel a hírekkel hozzák összefüggésbe, hogy a bolgár kormány a március végére kitűzött ujoncozást már február végén fogja megtartani. Hivatalos katonai körökben azonban határozottan tagadják, hogy a hadügyminiszternek ez az intézkedése összefüggésben volna Törökország készülődésével.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: délután Aranyvirág, este: A kuruzsló.

Csütörtök: Varázskeringő.

Péntek: Erdészleány.

Sombat: A botrány.

Vasárnap: d. u. Elvált asszony, este: A cigány.

A mai előadások. Ma délután fél helyárral Martos és Huszka dallamos szép operettjék, az Aranyvirágot adják elő érdekes szereposztásban. Huszka finom melodikus muzsikája ebben a darabban pompázik leggazdagabban s az Aranyvirág látványos színes kiállítás is hozzájárult e darab nagy sikeréhez. — Ma este Földes Imre szenzációs sikerű darabját, a Kuruzslót adják elő ötödször a nagyváradai szin-

padon. Ez a pompás technikájú izgatón érdekes darab már tárgyánál fogva is óriási érdeklődésre tarthat számot. A diploma kórság ellenes tendenciája, izgalmas jelenetei, bravuros szízszerűsége ezt a darabot jó ideig műsorom fogja tartani. A közönség tomboló tetszéssel fogadta ezideig s kétségtelen, hogy a Kuruzsló marad a szezon legzajosabb sikerű darabja.

Varázskeringő. Eisler operettjét játsszák csütörtök este a színházban. A Varázskeringő új szereposztásban való felelevenítése nagy érdeklődésre tarthat számot. A múlt szezonnak a Varázskeringő volt a legnépszerűbb, levonzóbb darabja s az idén még gondosabb előadásban kerül színre.

A botrány. Szombaton este Henri Bataille szenzációs drámáját adják ötödször. A legmodernebb és legpoetikusabb megoldású házasságtörési dráma iránt még egyre fokozódik a közönség érdeklődése, de nem is csoda. Bataille darabja oly kitűnő előadásban került a nagyváradai színpadra.

IRODALOM.

A Katholikus szemle februári füzetje a következő kiválóan érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Bernhard Zsigmond S. J. A hit és tudás viszonya. Justus: A Ferrer-ügy aktái. Polgár Iván: Vasuti politikánk fontos kérdése Dalmáciában. Toma István: Névtelen szenvedések. Kiss Albin: Egy becses munka. Vértessy Gyula: Az ő sirjánál. Padnyi István: Kisded otthonunkban. Színházi szemle. Folyóiratok szemléje. Könyvismertetek és bírálatok

Az Élet ezidei 5. füzetje a szokott remark illusztrációkon kívül még két pompás színes melléklettel is kedveskedik olvasóinak. Tartalma a következő: Andor József: Házi háborúság. Sajó Sándor: Feleségemhez. Szemere György: Két jó madár. Kralovszky Julia: Kastélyok hazájából. Mórca Zsigmond: Harmatos rózsák. Kiss Menyhért: Virág ének. Espada Genova. Verlaine Pál: A ledöntött Anor. Halápy Jenő: Farkas Boldizsár. Britannicus: Szigetfoltok közt. Grün Leó: Edison és öntött háza. Kosztolányi Dezső: A vak. Kultura. Az élet.

A Magyar Gazdák Szemléje folyóévi januári füzetje a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A magyar gazdák és az új kormány. A mai Magyarország és az általános választói jog. Jantsits Endre: A magyar megyei hitelszövetkezetek. Barabás Endre: Nemzeti földekek Erdélyben. M. P. Magyarország éghajlata. Különtételek.

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat most megjelent kettős füzetéből kiemeljük a következő cikkeket: Dr. Makay Lajos: Üdvözlünk. — Magyarország katolikusaihoz! Reviczky Aladár: Szent Paszkál életrajza. — Galambos Kálmán: Az orléansi szűz. — Dr. Bozóky Géza: Oltáregyesületünk Mária Terézia királynő korában. Feisz Hugolin: Az Oltárszentség titkai. — Clara Adoratrix: Üdvözlök. — Dr. Vucskics Gyula: Mit akar az Oltáregyesület? — Timár Kálmán: Régi magyar szentségi társulatanak. — Dr. Szyllaba Emil: Gyermekvilág. — Vargha Damján dr: Irodalom. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker. Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona.

MULATSÁG.

A legényegylet hangversenye.

Lezajlott a nagyváradai iparos társadalomnak a farsangi bálók versenyében egyedül álló mulatsága, a legényegylet táncokkal egybekötött hangversenye. A nagyszámu és előkelő közönségnek megnyilatkozott elismerése azt bizonyította, hogy az egylet ez összejövetelével megfelelt mindazon ígéretnak, melyet előzetes közleményeiben közölni bocsátott.

A hangverseny programja pedig úgy tartalmazta, mint kivételével felülmúlta azt a várakozást is, melyet a legényegylet eddigi működése után még zeneértők is támasztottak. A nagyváradai társadalom jelen volt tagjainak kedvező bírálata egyik motívuma annak, hogy a legényegylet magaslatos hivatása iránt táplált jó vélemény mindig szélesebb körben kezd terjedni. Ezen az estén meglátszott, mit lehet elérni az iparososztály fiaival és leányaival a szellemi előhaladás terén. Az egész társadalomnak osztatlan feladata az ilyen társadalmi, azaz szociális intézményt támogatni, mint a legényegylet, mely a polgári társadalom gyermekeinek lelki művelését mindig általánosabb elismerés közepette ily derekasan szolgálja.

Ebből a szempontból legyen hála és köszönet mindazok iránt, kik jegymegváltás vagy felültitetés, vagy a munkásgymnázium, végre az egylet céljai címén nemes áldozatkészségükkel hozzájárultak egy humánus intézmény támogatásához.

Diszes névsoruk a következő:

Fetsér Antal 40, Dr Karácsonyi János, Gabrielly Lajos 20—20, Cseprega Miklós 15, Dr Laurán Ágoston, Gróh Ferenc (Debrecen), Grócz Béla, Spett Gyula, Eröss Rezső, Dr Vucskics Gyula, Imrik S Zoltán, Papp Imre, dr Schweiger Ede, Buttyka Lajos, Dóczy Lajos (Beél), Brém Lőrinc, Kosztó Sándor (Hidegkut), Fleischhacker Gyula, dr Popovits Miklós, Tátray Sándor, Komzsis Alajos, Kriszta Sándor, Bumbera István 10—10, Makucz Ernő, Sünger Bertalan 7—7, dr Major László, Merza Jenő, Jobbágy Konrád 6—6 koronát, gróf Tisza István (Gesz), báró Gerliczy Ferenc (Deszk), Rézmann Márton (M-Peterd), dr Lestyán Endre, Mahaleczik Bonaventura (Szilágysomlyó), dr Lindenberger János (Gyula), Csomák János (Furta), Heilinger József, Serly Viktor, Sztarill Ferenc, Szuló Altonz, Sumichrást László (Sólyomkeő), Kampell József (Hoszszipályi), Valu Domokos (Szakolca), Schwoy Elek, dr Géher Lambert, Kelemen Kálmán, dr Füssy Lajos, Sztaniszlavszky Adolf, Ringelhann Lajos (Iráz), Marosi Endre, Benesik Sándor (Sályi), Tóth Imre, Bereczky László (Szt-Péterszeg), Bárdos Ödön (Bagamér), Bogdán Jenő, Megó Ákos (Bikács), Kernáts János, Trebiczy Ferenc, Rózsa Ambrus, Salkovits Pál, dr Patáky Arnold, Molnár János (Debrecen), Gauruder Izaurusz, Hencz Aurél Kiss Béla 5—5 koronát, Dr Kazay Kálmán 4, Sztarill János 4, dr Kiss Géza, dr Némethy Gyula 4, Labancz György 4, Makkay József 4, Nyáry Ignác (Furta) 4, Szabó István 4, Jávor István (Bodonospataka) 4, Kleodorfer Laubert (Szilágyszeg) 4, Tölgessy Károly (Piskolt) 4, Ferdényi Olivér 4, Chilkó László (Körösladány) 4, Klitus János 4, Páll Gábor 4, Jancsó Lajos (Iklód) 4, Bodnár János 4, Parneczky Jenő 3, Mezey Mihály 3, dr Matolay Károly 3, Szűts 3, Mezey Mihály 3, dr Matolay Károly 3, Szűts 3, Szirmay Miksa 3, Besser Hugó (Báránd) 3, dr Dunay Alajos (B. Szentandrás) 3, Györy Sándor 3, Bacher József 3, Imrik László 3, Keszte István 3, Saághy Sándor 3, Brösztell Lajos (Margitta) 3, Barabás György 3, Dérczy Imre 3, Gálly Sándor 3, Szabados Pál 3, Muresán Valér 3, Dornyey Imre 3, Hammernyik Sándor (Köröstarján) 3, Réti Sándor (Kupóc) 3, dr Krüger Aladár 3, Sas Ede 3, Gubicza István (B-Püspöki) 3, Trennhausner József (Csatár) 3, Hermann Lajos (Bagamér) 3, Lipesev Gyula (Debrecen) 3, Székely Sándor 3, Mellau Márton (Debrecen) 3, Weitersütz János 3, Háber Márton 3, Balogh Iános 3 koronát, Ujhelyi Lajos (Sarud, Hevesm.), dr Bozóky Alajos, Kovács J. Kandid, Ernyi Gilbert, Lánszky Lajos, Vidovich

Béla, Czuczor Vince, Koszta István, Szabó Sándor (Szeghalom), Krisztik János (Királydaróc), Gál Szabó István, Jerzsák István, Ternyei Antal, Pósfay Sándor (Znióvárálja), Tölczel Lajos, Ratkovszky Béla, Domokos Andor, Réz Mihály, özv Nagy Antalné, Suhajda József, Fekete J., Muhary Béla, Kiss István, N. N. 2—2 korona. Vagaszky János (Tótelek) 180 korona. Pásztay Lajos, Czigány Ferencné, Merza Kálmán, N. N. 1—1 korona.

A legényegylet ezúton teljesíti a nyilvános nyugtázás kötelességét s ezúton is kifejezi legnagyobb háláját és köszönetét a fent elsorolt adományokért. Az egylet nevében Mellau István, igazgató.

Táncestély. Biharvármegye és Nagyvárad urasszonyai által rendezett estélyek befejezője tegnap folyt le a Fekete Sas nagytermében. Az estély pompás sikerét és vigkedély hangulatát bizonyítja a jelenlevő urasszonyok és urleányok ezen hiányos névsora.

Asszonyok: Özv. Óváry Sándorné, Imrik Lászlóné, Böhm Jenőné, Hlatky Endréné, Schweiger Edéné, Kurovsky Ferencné, Geleta Gézané, Fráter Gáspárné, Bige Gyuláné, Benesik Sándorné, Bartsch Arthurné, Ferdényi Olivérné, Böhm Paul, dr Krüger Aladárné, Bekó Endréné, Fényes Ákosné, Kiss Döméné, Barry Józsefné, Kolozsvári Sándorné, Nagy Zoltánné, Csanády Jenőné, Korda Andorné, Kubik Gyuláné.

Leányok: Böhm Duci, Óváry nővérek, Imrik nővérek, Schweiger Leonka, Hlatky Duci, Kurovsky Mariska, Geleta Alice, Fráter nővérek, Benesik Ilonka, Bartsch nővérek, Baranyi Boriska, Korda Irén, Kubik nővérek, Betkó Joli, Karácsonyi Aranka, Hannig Klára, Ravaszdy Ica, H. Fényes Blanka, Rednik Vilma, Kiss Nóra, Barry Olga, Kolozsvári Lenke, Bige Berta, Mile Margit, Nagy Imre, Csanády Irénke, Fényes nővérek.

Az evangélikus nőegylet teaestélye.

A nagyváradai evangélikus jótékony nőegylet ma, Gyertyaszentelő napján tartja nagy sikerűnek ígérkező teaestélyét és táncmulatságát a Pannonia téli kertjében. A rendezőség élen előkelő hölgyeink buzgólkodnak s a teát és süteményeket uraló hölgyek és leányok szolgálják fel. A ponpárestély délután 5 órakor kezdődik. Este táncot tejezik be a kitűnő mulatságot. Belépti jegy 1 korona.

Jelmezes próbabál. S. reghy Mihályné és dr Kiss Döméné urnók védnöksége alatt álló hártkörű kolonok befejezésére február hó 3-ikán (csütörtökön) a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben jelmezes műtáncok, balletek, különféle szalon- és csoporttáncok bemutatásával egybekötött jelmezes záróvizsga-estélyt (próbabált) rendez Kovács Tivadar, balletmester. Az estély kezdete este fél 8 órakor. Belépti díjak: Családjegy 3 személyre 5 K, 4 személyre 6 K. Személy és táncos jegy 2 K. Karzat 1 K. (Karzat-jegyek többszintre nem érvényesek.)

A v-velencei kath. kör táncestélye.

A »Nagyvárad várálja-velencei kath. kör« febr. hó 5-én, a Röllich vendéglő nagytermében, a kör szükségleteinek fedezésére zártkörű farsangi táncestélyt rendez. Belépti-díj: Személy-jegy 1 kor. Családjegy 3 személyre 2 kor. 4 személyre 3 kor. Kezdeté este 8 órakor. A táncestélyt megelőző előadás műsora a következő: Nyitány. Előadja a kör ifjusági zenekara. Szabad előadás. Tartja: Bodnár János közs. isk. igazgató. Monológ. Előadja: Krupka Ferenc. Egyveleg. Előadja kör ifjusági zenekara.

A »Nagyvárad Hitelbank tak és segélyszövetkezet« V-ik évtársulatának kifizetései ————— megkezdődtek. —————

TÁVIRATOK.

A balkáni hármas szövetség.

Rossia, febr. 1. Péter szerb király március első felében Cettinyébe érkezik, ahol találkozni fog Ferdinánd bolgár királlyal és Nikita fejedelemmel. A három uralkodó találkozásának a célja a balkáni hármas szövetség megkötése lesz.

Luiza hercegnő gondokság alatt.

Páris, febr. 1. Luiza hercegnőt tegnap értesítette ügyvédje, hogy veje Günthe Ernő gondnokság alá helyezését kérte. A hír a hercegnőt kellemetlenül érintette. A hercegnő gondokság alá helyezettetését veje az eddigi előélete miatt kérte.

Borzalmas bányakatasztrófa.

Newyork, február 1. Mint Primeróból jelentik, tegnap este a Coloradó-Fael And Iron társaság bányájában robbanás következtében nyolc munkás életét veszítette és száznál több el van vágva a külvilágtól.

Páris árvizkatasztrófája.

Páris, február 1. A Szajna vize tegnap 75 centiméterrel apadt. Ma Páris területén belül újabb 50 centiméter apadást várnak. Az apadó viz nagy iszap-tömeget hagy hátra. Azokban az utcákban, melyekből a víz már visszahúzódott ma megkezdik a fertőtlenítéseket. A gyűjtés tovább is nagy arányokban folyik. A Standard Oil Compagnie 100 000 frankot írt alá.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, február 2.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. febr. 2.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—

Horvát-szlavon földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban — — —	186.—
Osztrák járadék ezüstben — — —	145.—
Osztrák járadék aranyban — — —	97.25
Osztrák korona járadék — — —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek — — —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény — — —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény — — —	730.—
Magyar hitelrészvény — — —	748.—
London vista — — — — —	631.50
Páris vista — — — — —	689.50
20 frankos (Napoleonder) — — —	19.02
Német birodalmi márka — — —	117.65
20 márkás arany — — — — —	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölcsön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	90.40

A Bihar megyei Takarékpénztár közgyűlése. A Bihar megyei Takarékpénztár r. t. évi rendes közgyűlését, ma, szerdán, február hó 2-án délelőtt fél 11 órakor tartja saját helyiségében.

Országos vásár Szalacson. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urnak 4545 1910. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a nevezett miniszter hivatali előde 75653—1909. sz. a. kiadott rendeletével megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Szalacs községben, minden év május hó és október hó első hetében szerdán országos kirakodó és állatvásár tartatik. Nagyvárad, 1910. január 30. A Nagyváradi kereskedelmi és iparkamara Huzalla Gyula, kir. keresk. tan. elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

A Magyar Bank közgyűlése. Városunk egyik legfiatalabb, de ügyes körültekintő vezetés mellett erős lendületnek és szép fejlődésnek induló pénzintézete, a Magyar Bank ma d. e. 11 órakor fogja közgyűlését megtartani az intézet tanácstermében. A közgyűlésen még Glac Antal főispán, a részvénytársaság elnöke fog elnökölni, aki azonban tekintettel arra, hogy a főispáni méltóságról való lemondása folytán Nagyváradról távozik, a részvénytársaság elnökségéről való lemondási szándékát is bejelentette. A részvénytársaság főszinte sajnálattal veszi tudomásul elnöke távozását s bucsuzás alkalmával élénk ovációkban fogják részesíteni Glac Antalt. Ugyanez alkalommal átadja az igazgatóság a részvénytársaságnak a lemondó elnök életnagyságu arcképét, melyet az igazgatóság megfestetett s amelyet a részvénytársaság tanácstermében helyeztek el.

A gazdasági egyesület közgyűlése. A Bihar megyei Gazdasági Egyesület folyó évi február hó 6-án, vasárnap d. e. fél 11 órakor Nagyváradon az egyesület székházában rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyeleti tagok ezuton meghívattak. Tárgy: Az elnökségnek előterjesztése a székházra felvett kölcsön részbeni konvertálása és a kerítés költségének fedezésére az Osztrák-Magyar Banktól felveendő törlesztéses kölcsön tárgyában. Nagyvárad, 1910. január 30. Megbízásból Weingärtner Andor, titkár.

Igazságszolgáltatás.

Fiatal gyilkos.

A múlt év nyarán Váncsodon elkövetett gyilkosság, melynek Mango Flóra felsőlugosi legény esett áldozatul, tegnap folytatta az esküdtszék tárgyalását Csulyok Béla elnöklése mellett. Számos tanut hallgatott ki a törvényszék, kik részben a sértett és vádlott között fennálló feszült viszonyt igazolták, részben azon körülményeket adták elő, melyek között a

sértettet 1909 június 23-án megtalálták agyonverve a váncsodi határban.

A kérdések megszövegezése után Thury Endre ügyész hosszú beszédében bizonyította a vádlottak bűnösségét. A vádbeszéd az esti órákba belenyult, miért is a tárgyalást holnapra halasztotta el a törvényszék, mikor is a vádbeszédekre kerül a sor. Ítélet holnap délután várható.

REGÉNYCSARNOK.

A réthegeyi választás.

Irta: Barabás Szaniszló.

(Folytatás.) 52

»Ördögbe!... Nudelhubernek már 300 szavazattal többje van mint nekünk,« felelé emez boszusan. — Ha ez így tart reggelig, úgy bizonyos bukásunk. De engedjenek meg, ha Nedvesi uramat egy pár percre elvonom körükből mondá ő s az említett egyént karjára tűzve a vendégfogadó felé hurcolá.

»A veszély nagy, ezen rögtön segítenünk kell,« kezdé újból a főkortese, midőn a többiek-től távolabb jutottak.

»Hát mit gondolt ön, mihez fogjunk?« kérdé leverve Nedvesi.

»Menjünk szobánkba, ott majd tanácskozhatunk« nyéré válaszul.

Az érintett szoba a vendégfogadóban volt; azt Nedvesi már jó előre kibérelte uri szavazói részére, hogy legyen egy helyük, hol biztosan meghuzhatják magukat egy pohárka bor mellett.

E szobába lépett most a két barát, melyben az asztal mellett egy uri ember szundikált, kalapja, melyen nem volt semmiféle jelvény, az asztalon hevert.

Mindketten azt hitték, hogy ezen egyén pártjukhoz tartozik s mert aludni látszék, nem törődtek annak jelenlétével.

Az asztal mellé telepedtek ők is; egy ideig szótlannul ültek, mindegyikük saját gondolataival való elfoglalva.

»Nem ismeri ezen embert?« kérdé Nedvesi »én nem emlékszem, hogy valahol láttam volna.«

»Ki tudna annyira arca visszaemlékezni,« jegyzé meg a főkortese, »kivált ha oly semmit mondó pófája van, miat ennek itt. Az bizonyos, hogy a mi embereinkhez tartozik, különben nem merészkedett volna ide tolakodni, hisz a kocsmárosnak meghagytam, hogy mindenkinek, ki e szobába lép, tudtul adja, miszerint ez a fehér tollasok gyűlhelye.«

Nedvesi megayugodott; annál is több oka volt erre, mert az ismeretlenek szendere erős horkolásba ment át, — a két barát tehát minden félelem nélkül közölheté egymással gondolatait.

Igy vélekedtek legalább ők. Az uri ember horkolása azonban nem volt egyéb szinlelésnél. Szemei csukva valának ugyan, de annál jobban kinyitotta füleit.

Egyikük sem gyanította, hogy mily nagy veszélynek teszik ki vala ügyüket, midőn ez idegen jelenlétében tanácskoznak. E horkoló ember ugyanis Nudelhubernek kémje vala, ki leskelődésre küldtetett ki ura által s a ki mihelyt észre vette, hogy Nedvesi lép a szobába, azonnal behunyta szemeit és tetteté, mintha aludnék.

»Nekünk cselhez kell folyamodnunk,« — mondá a főkortese. »Csupán egy feltét alatt győzhetünk.«

»Halljuk e föltételt!« — vága közbe feszült várakozással Nedvesi, két könyökét az asztalra támasztva és arcát tenyereibe temetve.

»Mudelhubernek sváb szavazóit, kik holnap

érkezendnek csak Réthegeyre vissza kell kergetnünk,«

»Sokan vannak-e azok?« kérdé előbbi, mert egynehány szavazatért nem volna érdemes ily veszedelmes fába vágni fejszénket.

»Négyszázan vannak.«

Nedvesi maga elébe meresztett szemekkel hallgato t.

»Még habozik ön?« kiáltá a főkortese székekről tárelmetlenül felugorva. »Nem tudja, hogy, az ellenfél 10 frtjával vásárolja a szavazatokat. Itt azonnal cselekednünk kell, mert néhány percnyi halasztás pótolhatan kárt okozhat. Azon 400 szavazó égyanis már utban van Réthegeyre felé s mint hallám, már 6 órakor itt kell lenniök. — Most 2 óra éjfélt után, belátja tehát, hogy csakugyan periculum in mora.«

»Ugy menjen édes barátom! Talán sikerülend önnek azon 400 szavazót visszatérésre birni.«

»Az már az én dolgom leend...«

E pillanatban nagyot tüszentett az asztalnál horkoló egyén. Nedvesi és főkortese ijedve rohantak ki a szobából. Egyikük sem tudott számot adni magának azon félelemről, mely alvó társuk tüszentése következtében beléjük lopózkodott.

A pitvarban vissza fordult a főkortese s lábujhegyen szobájok ajtajához közeledvén, azt a kulccsal bezárta s azután épen oly csendesen távozott.

»Gyáva embernek látszik előtt,« — mondá Nedvesinek, őt utólérvén, »hadd maradjon reggelig oda bent. Itt van a kulcs, hanem valahogy ne nyissa fel előbb a szobát, mielőtt vissza nem jöttem.«

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségnek felajánlva

Dr. VOSKICS GYULA.

Felhívás.

Tisztelettel felkérjük mindazon t. részvényeseinket, kik még a régi 100 K névértékű Réti takarékpénztári részvényeiket be nem cserélték, sziveskedjenek azokat lehetőleg mielőbb Belvárosi takarékpénztári részvényekre átcsereálni.

Nagyvárad, 1910. január 28.

Belvárosi takarékpénztár r. t. igazgatósága.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

26356—1909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Léderer és Kálmántéle szeszgyár és finomító r. tg. által felállítani szándékolt gőzerőre berendezett malom telepengedélyezése tárgyában f. évi február hó 5-ik napjának délelőtti 11 órájára az Erzsébet-utca 5—211. és 222 számú telekre helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1910. január 21.

Gerő Ármin,
r. főkapitány.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

Bérlők:

Erdélyi Sándor és Kremlicza Lajos.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal ujjonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapított:
1894.

Hogy mily szenzációs, olcsó árak
vannak ezidén

Leitner Márton

országos hírű

női divatházában,

Nagyvárad, Zöldfa-u. 5.

(Saját ház)

meggyőződhetik, ha elfárad
oda s azt megtekinti.

Árak, minőségek és választék

versenyen kívül

Szigoruan szabott árak

Kreton eddig 30 kr,	karácsonyi ára 19 kr.
Mesó delain eddig 35 kr,	„ ára 21 kr.
Francia delain eddig 80 kr,	„ ára 50 kr.
Ruha vászon eddig 65 kr,	„ ára 37 kr.
Moire-selyem eddig 170 kr,	„ ára 85 kr.
Mesó barchet eddig 30 kr,	„ ára 19 kr.
Flanel parkett eddig 40 kr,	„ ára 27 kr.

Minden egyszín divat ruhakelme

120 cm. széles eddig 90 kr,	karácsonyi ára 35 kr.
Kamgarn eddig 120 kr,	„ ára 75 kr.
Ferde csiku szövet eddig 180 kr,	„ ára 95 kr.

Angol divat-kelmék ugy
téli, mint tavaszi elsőrangú
minőségek 80, 90 kr és 1 forint

Selyem, szövet és barchet-maradékok oly
feltűnő olcsón, mint eddig még soha!
Nagyváradon ily szenzációs olcsó

alkalmi

vásár még nem
: volt. :

Szövet és selyem maradékok
feltűnő olcsó árban. Karácsonyi
ajándékokra alkalmas cikkek
potom áron. Fej és zsebken-
dők, sálak, boák és férfi fehér-
neműekben, vászon és asztal-
neműekben.

— Szőnyegek —

ágyterítők, függönyök és ösz-
szos szoba berendezési cikkek
nagy választékban és legolcsóbban.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert utca, ipartestületi ház.

Van szerencsem, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
söracsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat
mérsékelt árakon biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtarnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a söracsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Aszódi Mihály kávé, cukorka és déli- gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én Sas palota Oláh hentessel szemben he- lyezi át Kossuth-u. oldal	Aszódi trieszti kávé, tea és an- gol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kos- suth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.
Aszódinál Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezd- ődött nagyban és ki- csinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 ft. 50 kr.	Téli idényre theát, rumot, halkonzerv- vek nagyban gyári áron. Zsur esemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLA-
TOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVÍZ

zel gyomor,ese-hólyagés
bélbántalmahnál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Kapható Wurst József füszer-
esemegé- és ásványvíz kereskedés
1 eⁿ N. Várad, Rákóczi-ut 7.

Egyszeri használat meggyőz min-
denkit, hogy a

Gyöngy Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy
hideg, kemény vagy lágy, gyorsan
és erősen habzik; könnyen hatol a
szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN
OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy
a szövetnek legkevésbé is ártalmára
volna, teljesen tiszta és ment maró
anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers
anyagok leggondosabb kiválasztásá-
nak köszönheti.

A Gyöngy Szinszappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-
álitva.

Használata minden tisztítási célra
és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

DEO ADUIV ANTE!

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos Nagyvárad, Szaniszló-u. 46.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőmet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen tisztelt közönségét, hogy a szakmamba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gondtal és izléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért. Nemkülönbben mindenféle butorokat átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközölök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák, egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszerelését, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint cégemet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, minél gyakoribb megbízásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY.**

Lakás és műhely Szaniszló-
utca 46. szám. — Jó fiúk
tanulónak felvételnek.

Helyi és vidéki meghívásra
azonnal megjelenek.

Megnyilt!

Megnyilt!

Savoy-

a főváros legszebb
utvonalaán, nyugodt
és előkelő helyen.

nagyszálloda

Budapest, VIII., József-körút 16. sz.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája, 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában, Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgótermek. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor. tól fejlebb, fűtés, világítással együtt Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasut-közlekedés az összes pályaudvarokkal.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

SZABÓ JÁNOS

úri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak felhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Műipari kiállítás.

Iparművészeti tervezések.

REISZ MIKSA

butorgyára

Békéscsaba

Nagyvárad.

Kossuth (Sas-u.) 7.

Polgári butorok.

Jutányos árak.